

A Kúria Dr. Varga István ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kóte Csaba ügyvéd által képviselt I.r. és a Kossuth Holding Válságkezelő és Felszámoló Zárkörűen Működő Részvénytársaság, ügyintéző: Kissné Ágics Ilona felszámolóbiztos által képviselt II.r. alperes ellen szerződések hatálytalanságának megállapítása iránt a Székesfehérvári Törvényszéknél 14.G.40.159/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.081/2013/6. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az I.r. alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 200.000 (kétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá felhívásra az államnak 1.095.200 (egymillió-kilencvenötezer-kétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A II.r. alperesi társaságnak önálló képviseleti joggal felruházott vezető tisztségviselője 2009. júniusától a felszámolás kezdetéig, 2012. július 3. napjáig A. J. volt. A Cg. cégjegyzékszám alatt bejegyzett I.r. alperesnek ugyancsak ügyvezetője A. J. a társaság alapításától, önálló képviseleti joggal. Mindkét egyszemélyes gazdasági társaságot a D. K. Kiemelten Közhasznú Egyesület alapította.

A II.r. alperes korábbi vezető tisztségviselője 2009. május 22-én váltót állított ki a felperes javára 11.000.000 forint összegben. A váltó esedékessége 2009. július 22. napja volt. A váltó bemutatásakor a II.r. alperes bankszámláján a kifizetéshez fedezet nem állt rendelkezésre.

A II.r. alperes egyedüli tagja 2009. augusztus 21. napján hozott határozatával akként döntött, hogy a II.r. alperes mellett új

céget alapít, a jelenlegi I.r. alperest, azzal a céllal, hogy a II.r. alperes korábbi ügyvezetőjéhez köthető nem ismert váltóügyletek miatt a II.r. alperes által ellátandó feladatok változatlanul megvalósíthatók legyenek. Ezért úgy döntött, hogy az I.r. alperes szerződéssel átvállalja a II.r. alperes valamennyi feladatát és rászállnak az ahhoz rendelt pénzeszközök is.

2010. január 11-én a II.r. alperes adásvételi szerződést kötött az I.r. alperessel egy gépkocsi értékesítése tárgyában 4.375.000 forint vételár ellenében. Ezt követően 2010. június 17. napján adásvételi szerződést kötöttek az I. és II.r. alperesek a H-... lajstromszámú, V... típusú mérőhajóra vonatkozóan 4.044.320 forint vételár ellenében. Az I. és II.r. alperesek akként állapodtak 2010. július 19-én, hogy az egymással szembeni követeléseiket kölcsönösen beszámítják, így azokat megszüntnek nyilvánították, ezáltal a vételár tényleges kifizetésére a II.r. alperes részére nem került sor. Időközben az I.r. alperes a gépjárművet tovább értékesítette.

2010. június 30-án a II.r. alperes engedményezési szerződést kötött az I.r. alperessel, amelyben a H. J-vel, a korábbi ügyvezetőjével szemben fennálló, perben érvényesített 38.920.000 forint összegű követelését 1.000 forint ellenében átruházta az I.r. alperesre. A megállapodás értelmében az I.r. alperes a D. K. Egyesület által a II.r. alperesre rábízott feladatokat is átvette.

A Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.44.016/2010/6. számú határozatával, amely 2010. október 5-én emelkedett jogerőre, kötelezte a II.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek váltótartozás jogcímén 10.950.629 forintot, annak 2009. július 22. napjától járó évi 6 % mértékű késedelmi kamatát, 3 ezrelék váltódíjat, valamint a perköltséget. A jogerős ítélet alapján indult végrehajtás eredménytelen volt. A II.r. alperessel szemben indult felszámolási eljárásban a felperes hitelezői igényként a követelését bejelentette, amelyet a felszámoló nyilvántartásba vett. A II.r. alperes tevékenységet nem folytat, a felperessel szemben fenálló tartozása kiegyenlítéséhez szükséges vagyonnal nem rendelkezik.

A felperes a 2011. novemberében benyújtott, majd módosított keresetében az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 203. §-ára hivatkozással annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy az alperesek között 2010. június 30. létrejött engedményezési megállapodás, továbbá a gépjármű és a mérőhajó átruházása tárgyában kötött adásvételi szerződések a felperessel szemben hatálytalanok. Kérte, hogy az engedményezett követelés, illetve a mérőhajó tekintetében az I.r. alperest a bíróság annak tűrésére kötelezze, hogy a felperes 10.950.629 forint összegű követelése kielégítésre kerülhessen. A már értékesített gépjármű tekintetében a felperes a 4.375.000 forint vételár és annak 2010. június 30. napjától kezdődően járó késedelmi kamata megfizetésére kérte az I.r. alperes

kötelezését. A felperes előadta, hogy az I. és II.r. alperesek alapítója és tulajdonosa azonos jogi személy, a két cég vezető tisztségviselője is azonos személy. Az alperesek közötti ügyletek esetében ezért a rosszhiszeműséget vélelmezni kell. Az ügyletek megkötésére akkor került sor, amikor a felperes követelése már fennállott a II.r. alperessel szemben.

Az alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Előadták, hogy az I.r. alperes az engedményezési szerződésben nem csak 1.000 forint megfizetését vállalta, hanem átvállalta a II.r. alperest terhelő, az egyesület által a II.r. alperesre bízott feladatok ellátását is, így az ügylet visszterhes volt. Ugyancsak visszterhes volt a gépkocsi és a mérőhajó vonatkozásában kötött adásvételi szerződés is. Az alperesek tagadták, hogy az ügylettekkel a felperes követelése kielégítési alapját kívánták volna elvonni. Állításuk szerint az ügyletek megkötésekor a felperes követelése még vitatott volt, arról bírósági eljárás folyt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperesek között a 2010. június 30-án létrejött, a pénzkövetelés engedményezésére vonatkozó szerződés, valamint a 2010. január 11-én a személygépkocsi értékesítése tárgyában létrejött adásvételi szerződés, továbbá a 2010. június 17-én a mérőhajóra vonatkozó adásvételi szerződés a felperessel szemben hatálytalan. A bíróság az I.r. alperest annak tűrésére kötelezte, hogy a felperes a II.r. alperessel szemben fennálló tőkekövetelését az engedményezett követelésre és a mérőhajóra vezetett végrehajtás útján kielégíthesse, továbbá 4.375.000 forint erejéig végrehajtást vezethessen az I.r. alperes minden vagyontárgyára.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy az I. és II.r. alperesek a Ptk. 203. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak szerint fedezetelvonó ügyletet kötöttek, ugyanis a II.r. alperes az ellene váltókövetelés miatt előterjesztett keresetlevél kézbesítésekor, tehát 2010. február 15-én már tudomást szerzett a felperes követeléséről. Az elsőfokú bíróság szerint figyelemmel arra, hogy az alpereseknek egyazon jogi személy a tagja, vélelmezni kell a rosszhiszeműséget és az ingyenességet a Ptk. 203. § (2) bekezdése alapján. Az elsőfokú bíróság bizonyítottnak látta az alperesek rosszhiszeműségét figyelemmel arra, hogy az eladósodott II.r. alperes vagyonát tulajdonosi döntéssel az I.r. alpereshez kifejezetten átcsoportosították. Ezt a perben D. Gy. tanúvallomása is alátámasztotta.

Az elsőfokú ítélettel szemben az alperesek éltek fellebbezéssel. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság megalapozottan alkalmazta a Ptk. 203. §-ának (2) bekezdésében foglalt vélelmeket és okszerűen értékelte a bizonyítékokat is. A

rosszhiszeműség vélelmének megdöntésére az alperesek nem szolgáltak kellő bizonyítékkal.

A másodfokú bíróság szerint nem csak D. Gy. tanúvallomása, hanem a 2009. augusztus 21-én az egyedüli tag által hozott döntés is alátámasztja az alperesek rosszhiszeműségét. A rosszhiszeműség megállapítása esetén nincs jelentősége annak, hogy a jogügylet egyébként visszterhes volt-e. A másodfokú bíróság ebben a körben hivatkozott az 1/2011. (VI.15.) PK véleményben foglaltakra. A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában utalt arra, hogy az alperesek 2013. november 28-án előterjesztett iratában foglaltakat, a fellebbezésük kiterjesztését figyelembe venni nem tudta a Pp. 235. § (1), 249. §. (1) bekezdése és 247. § (2) bekezdése alapján.

A jogerős ítélettel szemben az I.r. alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Ebben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását kérte, másodlagosan az ügyben eljáró első- vagy másodfokú bíróságot kérte új eljárásra és új határozat hozatalára utasítani. Előadta, hogy álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 203. § (1) bekezdését és a Pp. 235. §-át, 247. §-át, és 249. § (1) bekezdését is tévesen értelmezte a másodfokú bíróság, emellett megsértette a mérlegelési kötelezettségre vonatkozó szabályokat is.

Az I.r. alperes szerint a fedezetelvonás megállapításához elsősorban azt kell vizsgálni, hogy a támadott ügylet létrejött-e és az igény kielégítetlenül maradása ok-okozati összefüggésben áll-e egymással. Ha ez nem állapítható meg, akkor a rosszhiszeműségnek, az ingyenességnek sincs valójában szerepe. Ezt a másodfokú bíróság nem vizsgálta és az elsőfokú bíróságnak sem róta fel ennek elmaradását. Az I.r. alperes készpénzben kifizette a II.r. alperes részére a két vagyontárgy forgalmi értékét, az engedményezés körében pedig a II.r. alperes feladatait átvállalta, így a szerződések visszterhesek voltak. Nem állapítható meg, hogy az ügyletek a felperes fedezetét elvonták volna. Ebben a körben a másodfokú bíróság tévesen hivatkozott a PK véleményben foglaltakra, mert nem ezen ügyletek miatt vált a felperes követelése behajthatatlanná a II.r. alperessel szemben. Az I.r. alperes utalt arra, hogy az engedményezett követelés összege ugyan magas, ugyanakkor lehet, hogy ez a követelés valójában ennél jóval kevesebbet ér, vagy negatív értékű követelés. Erre a bíróság bizonyítást nem folytatott le.

Az I.r. alperes szerint a bíróság tévesen mérlegelte D. Gy. tanúvallomását. A tulajdonos döntésének alapja nem a fedezetelvonás volt, hanem az, hogy a korábbi ügyvezető által elkövetett cselekmények ne okozhassanak több kárt. H. J., a II.r. alperes korábbi ügyvezetője ugyanis olyan ügyleteket kötött, amelyek miatt ellene polgári és büntető eljárás van folyamatban. A felperes

követelése is ezen a károkozáson alapszik, nem valós tartozás, hanem olyan összeg amelyet a II.r. alperes korábbi ügyvezetője az érdekeltségi körébe tartozó cég részére ígért a II.r. alperes nevében, de amelynek jogi megalapozottsága nem volt. Az I.r. alperes szerint a bíróságnak a fellebbezési eljárásban a november 28-i beadvány tartalmát is értékelnie kellett volna, abban ugyanis az I.r. alperes olyan számításokat végzett, amelyeknek alapja már az elsőfokú eljárásban ismert volt.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Kúria szerint az eljáró bíróságok a jogszabályoknak megfelelően állapították meg, hogy a felperesnek a II.r. alperessel szemben fennálló váltójogi követelése az igény állapotában volt, amikor a szerződéskötésekre sor került. A II.r. alperes egyedüli tagja azt követően döntött úgy, hogy megalapítja az I.r. alperest és a II.r. alperes minden vagyonát az I.r. alpereshez csoportosítja át a II.r. alperes által korábban ellátott feladatokkal együtt, amikor a felperes követelése már ismert volt előtte. A II.r. alperes tulajdonosának döntése alapján tehát a II.r. alperes vagyontalanná vált, a felperes követelése kielégítésének fedezete nem állt már rendelkezésre. A felperes tehát alappal hivatkozott a Ptk. 203. § (1) bekezdésében foglaltakra, arra, hogy az I. és II.r. alperesek között létrejött szerződések az igénye kielégítési alapját elvonták. Miután a szerződéskötéskor értelemszerűen mindkét alperes tudott a felperes követeléséről, így az I.r. alperes rosszhiszemősége egyértelműen megállapítható.

Az eljáró bíróságok helytállóan utaltak arra is, hogy a Ptk. 203. §-ának (2) bekezdése alapján a jelen ügyben vélelmezni kell a rosszhiszemőséget és az ingyenességet, hiszen azonos jogi személy befolyása alatt működő jogi személyek egymás közötti szerződéskötése történt meg. A rosszhiszemőség fennállása esetén érdektelen körülmény, hogy a szerződés visszterhes volt-e vagy sem. A periratok is alátámasztják, hogy az I.r. alperes ténylegesen nem nyújtott semmiféle szolgáltatást a II.r. alperesnek a rá átruházott gépkocsi, illetve mérőhajó fejében. A 2010. július 19-én kötött megállapodásukban az szerepelt, hogy egymással szembeni követeléseiket kölcsönösen beszámítják, így azt megszüntnek nyilvánítják. A Kúria utal az 1/2011. (VI.15.) PK vélemény 5. pontjának indokolására is, amely kifejezetten tartalmazza, hogy a bírói gyakorlat szerint rosszhiszeműnek minősül a szerző fél akkor is, ha az általa adott ellenszolgáltatás a jogosult kielégítésére alkalmatlan, például ha az ellenértéket beszámítással teljesíti. A jelen ügyben tehát az I.r. alperes felülvizsgálati kérelmében foglaltakkal szemben a fedezetelvonás minden jogi eleme

megvalósult, így annak megtörténtét, a szerződések felperessel szemben való hatálytalanságát a bíróság jogszerűen állapította meg. A felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal szemben nincs jelentősége annak, hogy az engedményezett követelés értéke megfelel-e az összszerszerűségének, a jogerős ítélet csak arra kötelezi az I.r. alperest, hogy az engedményezett követeléssel szemben is tűrje a felperes igényének kielégítését. A felperes igénye nyilvánvalóan oly mértékben fog kielégülni, amilyen mértékben arra az engedményezett követelés valójában fedezetet nyújt.

Az I.r. alperes a felülvizsgálati kérelmében a másodfokú bíróság által elkövetett eljárási szabálysértésre is hivatkozott. Annak a körülménynek, hogy a fellebbezéséhez benyújtott beadványát a másodfokú bíróság érdemben nem vizsgálta, az ügy érdemi elbírálására nincs hatása. A Pp. 275. § (3) bekezdése értelmében, ha olyan eljárási szabálysértés történt, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása nem volt a Kúria a megtámadott határozatot az eljárási szabálysértés ellenére hatályában fenntartja.

A kifejtettek alapján a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az I.r. alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az I.r. alperest, hogy fizesse meg a felperesnek a felülvizsgálati eljárással felmerült perköltségét. Ennek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján, az ügyvédi munkával arányban állóan határozta meg.

Az I.r. alperes illetékeljegyzési jogban részesült, pervesztességére tekintettel az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) és 15. §-a alapján köteles megfizetni külön felhívásra az államnak a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Budapest, 2015. február 10.

Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, Tamáné dr. Nagy Erzsébet s.k. előadó bíró, dr. Puskás Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Sz.Sz.

bíróági ügyintéző